

Gereformeerde Zijde.

Met een beetje meer humor mocht men ook wel de beruchte „Gereformeerde Zijde“ in „De Nieuwe Rott. Courant“ tegenover treden. Men moet zich over zijn schrijven niet enkel verontwaardigen. Daarvoor bestaat zeer zeker soms reden. Ik kan het mij zoo best verklaren, dat Marx in de „Groninger Kerkbode“ aldus zijn hart lichte:

Ik schreef u den vorigen keer, dat het besluit van de Synode inzake de kwestie-Netelenbos in de vrijzinnige bladen zeer scherp beoordeeld zou worden.

Men heeft daar schrijvers „van Gereformeerde zijde“. Als men niet liegt, zijn er in onze kerken enkele lieden, die voor een judaspenning de wereld inlichter omlrent de Gereformeerde kerken en haar datgene vertellen, wat zij graag wil hooren. Ik kan mij haast niet voorstellen, wat dit voor menschen moeten zijn. Hoe lang moet iemand zinken, hoe innerlijk onwaar moet iemand leven, om in de Gereformeerde kerken te blijven, waarin men niet thuis behoort, om de stof te vinden in vrijzinnige bladen verschillende dingen te kunnen overbrieven, die men bij de buitenwacht graag hoort. En dat natuurlijk, om voor dit werk een goeden stuiver te verdienen.

Toch geeft het niet minder pas om den ironischen toon van den Poortwachter in „De Ster“ aan te slaan:

Welnu, als gij dan nu maar wat inschikkelijk wilt zijn.

Mijnheer N. N. van Gereformeerde Zijde en zijn vrienden willen u dan heelmaal cultureel bijwerken, en zullen u niet meer uitlachen.

Naar de nieuwste mode willen zij u kleeden in de fijnste zijden stoffen.

„Kunstzijde!“ zegt ge?

„Mijnheer N. N. van Gereformeerde Kunstzijde!“ spot ge?

Ge doet mij schrikken. Zou het zoo zijn? van die lichtontvlambare stof, waarin een opera-dame onlangs, enkel door een lucifersvonk, den dood vond?

Neeu, maar dat zou vreeselijk zijn.

Eerst een kunstzijden jasje voor alle Gereformeerden van Mijnheer N. N., die nog Gereformeerd wil heeten.

Dan toevallig een voukje, zoo in het voorbijgaan, als hij een sigaret aansteekt van Mijnheer X. X., die heelmaal niet Gereformeerd wil zijn of heeten, omdat hij cultureel zoo veel fijner is bijgewerkt.

Dan alle kunstzijden jasjes in brand. En dan van de dragers niets meer over, noch als Gereformeerden, noch als cultureelen. Ach!

„Leeken“-beweging.

Werkelijk geheel en serieus te nemen is hij niet. Of wat dunkt u van dit schetsje der jong-Gereformeerden?

De beweging der jong-Gereformeerden is een beweging van leeken. (Men vergeve ons dezen term, die door een protestant eigenlijk niet gebruikt mag worden). Zij is speciaal een beweging van jonge menschen, die in zich voelen den drang om zich te onttrekken aan het juk, dat het Gereformeerde milieu hen op de schouders legt en dat hen verhindert deel te nemen aan het volle, rijke leven. Zij wenschen niet langer aan banden te liggen (ten behoeve van allerlei opvattingen in de Gereformeerde kringen, die niet anders zijn dan menselijke vindingen en die niets te maken hebben met den geest van het evangelie. De kwesties waarom de Gereformeerden zich steeds zoo druk kunnen maken, kunnen hen bitter weinig schelen. Voor het isolement, waarin de leidslieden der Gereformeerde kerken hun volgelingen zoo gaarne willen houden, voelen zij niets. Integendeel, zij willen samenwerking met andere, niet-Gereformeerde stroomingen. Plaatsen de ouderen altijd op den voorgrond, wat hen van anderen scheidt, de jongeren zoeken wat zij met anderen gemeen hebben. Zij zoeken synthese.

Nu zal men wel zeggen, dat het streven der jong-Gereformeerden vang is, dat hun beweging nog geen bepaald doel heeft, dat hun (theologische) zwak is, dat zij allicht van het orthodoxe standpunt zullen afglijden enz. Wij geven dat alles toe. Men moet echter bedenken, dat het hier een beweging geldt, die nog in haar opkomst is en die er nog geen bepaalde beginselverklaring op na houdt. Tot dusver is haar optreden meer negatief dan positief.

Wij zouden te ver gaan, als wij de jong-Gereformeerden gingen indeelen bij de ethischen, maar zij vertoonen ongetwijfeld veel overeenkomst met deze groep. Er is echter ook onderscheid. De ethischen zijn speciaal een verzameling van predikanten. Zeker, zij hebben hun volgelingen in de gemeente, maar het overgrote deel van het gehoor van de ethische predikanten beschouwt zich als orthodox in den gewonen zin van het woord, en breekt zich het hoofd niet over het theologisch standpunt zijner predikanten. De jong-Gereformeerden zijn echter heelmaal geen dominee-partij. Als niet-theologen hebben zij tot dusver nog niet de gelegenheid kunnen vinden om hun theologisch standpunt te formuleeren. Eigenlijk hebben zij daarover nog niet nagedacht. Hun streven is geboren uit den drang om vrij te worden van den druk van kerkoraden en al wat daarmee samenhangt. Zij vinden geen bevrediging meer in de geestelijke spijs, die de kerkbodes haar lezers voorzetten en zoeken nu op eigen gelegenheid, zonder toezicht van dominee's en ouderlingen, naar iets anders, dat hun geestelijke honger kan stillen. Aan zichzelf overgelaten, zonder het toezicht van den waarschuwend herder, komen zij tot de ontdekking, dat er, ondanks de waarschuwingen der leidslieden, ook elders voedsel te vinden is. Zij gaan nu naar hartlust hun gang, zich niet bekommende om theologische standpunten en dergelijke dingen meer. Wij achten het heelmaal niet erg, dat de jong-

Gereformeerden het vooralsnog moeten stellen zonder theologen, die hun streven zouden kunnen afbakken. Wij vreezen daarvan maar oeneenheid. Wij weten maar al te goed, dat, als men in ons dierbaar vaderland aan het theologiseeren gaat, de ellende niet te overzien is. Wij verwachten van het streven dezer leeken juist iets, omdat het tot nu toe vrij gebleven is van al te nauwkeurige theologische precisering.

Kan hier een ernstig man aan het woord zijn? Zijn betoog komt hierop neer: geen deskundige voorlichting a. u. b.

Zou hij de tolk zijn van een stiekum-clubje, dat zich „jong-Gereformeerden“ noemt, even stiekum als hij zelf?

Zelfs dat kan ik niet aannemen.

In elk geval is hij niet de tolk der jongeren onder ons.

Belijdenis-uitbouw.

Om nog even tot de Generale Synode terug te keeren. In „Gereformeerd Theologisch Tijdschrift“ kroniekt Dr. Ferwerda daarover. Het doet hem weldadig aan, dat onze Kerken den moed hebben, zich tegenover de dwalingen van onzen tijd klaar te staan uit te spreken en positie te nemen. Hij vermoedt, dat enkele heel-gebakken zullen meesmuilen over den tijd van zes jaar, welke deze uitbouw vermoedelijk noodig zal hebben.

Maar hij stelt daartegenover:

Welnu, wij gunnen onzen vijf broeders de zes jaren van harte. De Kerk van Christus leeft niet bij den waan van een dag. Van veel schuim dat in onze geestelijk sterke bevoerde wateren naar boven komt, moet eerst rustig afgewacht, wat voor bezinsel het achterlaat. Van veel meer belang dan dat er met zenuwachtigen spoed gewerkt wordt, is dit, dat onze kerken den ontzaglijken nood en de dreigende gevaren van dezen tijd zoo leeren verstaan, dat ze in verootmoediging voor God bij Hem zoeken verdieping en versterking van het leven des geloofs. Anders zou de arbeid der vijf mannen hoe uitnemend zij gekozen mogen zijn, met lamheid geslagen blijven. Geve God, dat zij, bij een diep besef van hun groote verantwoordelijkheid, gedragen mogen worden door het gebod van alle oprechte belijders.

HEPP.

VRAGENBUS.

Zal in „De Reformatie“ ook een Vragenbus worden opgenomen? Die vraag werd gesteld in de vergadering, op welke het plan voor ons blad in elkaar is gezet.

Eerlijk gezegd — er waren nog al enkele bezwaren. Wat de Vragenbussen der verschillende bladen te lezen geven, is nu niet altijd verheffende lectuur. De vragen zijn vaak zeer onbemiddig. En bij voorkleur schijnen ze te worden opgezonden door personen, die moeite hebben in eigen kring, die iets willen doen, waar hun omgeving tegen opkomt en die dan via de Vragenbus gelijk hopen te krijgen.

Ergoer nog — gebeurt het niet vaak, dat men via de Vragenbus zijn dominee, zijn schoolmeester een deuk beproeft te geven? Die heeft dit of dat gezegd, men is er van overtuigd, dat het niet juist is en men zal hem wel krijgen, de krant is er goed voor!

Maar niet alleen de vragen, ook de antwoorden staan niet altijd op hoog peil. Trouwens — je zal er voor zitten om op alle mogelijke vragen een antwoord te moeten geven en daarbij nog oppassen om niet door onvoorzichtigheid en onwetendheid onbedoeld een ander te krenken!

Indien de Vragenbus dan ook een karakter moest vertoonen, als boven bedoeld, dan zou er zeker geen in „De Reformatie“ zijn gekomen.

Maar er bestaat ook een andere mogelijkheid.

„De Reformatie“ wil ouden en jongen voldoen, maar toch niet het minst ook iets geven aan de jongeren onder ons.

En die loopen vaak met ernstige vragen om, die hen waarlijk benauwen, waar ze geen raad mee weten. Soms zijn dat oude vragen, waarop al lang een antwoord gegeven is, maar ze kunnen het niet. Soms ook zijn het vragen van dezen tijd, opgekomen uit de moeilijkheden van het leven.

Zulke vragen worden eigenlijk het best beantwoord in een persoonlijk gesprek, waarin men praten kan met elkander, over en weer nieuwe tegenwerpingen maken en pogen op te lossen.

Niet ieder echter is in de gelegenheid om in zijn naaste omgeving iemand te vinden, met wien hij eens praten kan. Niet ieder wil weten, dat hij of zij rondloopt met die vragen.

Welnu, men zende zulke vragen naar „De Reformatie“ en we zullen trachten een antwoord te geven.

Maar men kome ons niet aan met vragen, of men op Zondag dit mag doen, of Dr. N. wil goed deed met L. Zondag dat te zeggen, of de ouderlingen op het huisbezoek niet daarop hadden moeten wijzen.

De ruimte in „De Reformatie“ is te kostbaar om op zulke dingen in te gaan.

Men rekene er ook mee, dat het gaan moet om vragen van algemeen belang, waarvan men met recht verwachten kan, dat ze vele lezers zullen interesseeren.

Dit over de vragen in het algemeen.

Nu nog iets van meer formeelen aard. De beide redacteuren, die de Vragenbus voor hun rekening hebben genomen, hebben een kleine verdeling gemaakt. Vragen over uitlegging van het Oude Testament, Ethiek, Praktijk van het ambtelijk en kerkelijk leven, bepaald ook de armverzorging, dan vragen over literatuur en muziek zende men Dr. J. C. de Moor, P. C. Hooftstraat 111, Amsterdam. Kwesties inzake het N. T., dogmatiek, schilderkunst, bouwkunst, etc. zende men aan ondergetekende, Amsteldijk 83, Amsterdam. Dit schema is natuurlijk verre van volledig, maar het kan toch eenigermate tot gids strekken.

Buitendien sluit men een postzegel in. Het kan immers noodig of wenschelijk zijn een vraag door te zenden aan een der andere medewerkers van „De Reformatie“. Ik denk inzonderheid aan vragen liggende op natuur- en geneeskundig gebied. En in elk geval moet het antwoord naar de drukkerij worden gezonden.

Zoo wenschen we dit deel van den arbeid te beginnen, opdat ook daardoor onder den zegen des Heeren „De Reformatie“ ten zegen zij.

F. W. G.

STEMMEN UIT ONZE KERKEN.

De Reformatie en de Vrouw.

Twee- en dertig mannen hebben met koenen moed de leiding van „De Reformatie“ ter hand genomen. Acht men „Reformatie“ mogelijk zonder „de vrouw“? Of heeft het conservatisme iemand parten gespeeld, toen 'er om ging, de reformatische gedachte in dezen praktisch uit te werken?

Er was toch zeker wel 'enkele, wier schouders opwaarts zouden reiken tot ongeveer gelijke hoogte als de kleinste van deze allen.

Een „Reformatie“, die haar eenige vrouwelijkheid ontleent aan het woordenboek van De Vries en Te Winkel, had men liever — meer consequent schoon minder gracieus — „Reformatior“ moeten noemen.

REFORMATA.

(Mogen wij de geachte inzender troosten, dat hierover reeds vóór lang werd gesproken? De lijst der medewerkers is nog niet „af“ Red.)

Sikkel-fonds.

Het bericht, dat de Commissie tot huldiging van de nagedachtenis van Dr. Sikkel besloot, dit te doen door het uitgeven en verspreiden van zijn schriftelijke arbeid, trekt de aandacht, en is door velen met sympathie vernomen. Vooral omdat daarmee eens gebroken is met de manie, die in onze Gereformeerde kringen al aardig ingang begon te vinden, n.l. om predikanten na hun overlijden te eeren door een monument op hun graf te plaatsen. Telkenmale kan men in onze Christelijke bladen de aankondiging lezen, dat er voor een huldigend predikaat (of onderwijzer) gelden voor een grafsteen worden verzameld. Juist dit algemeene maakt, dat er niets onderscheidens mee wordt uitgedrukt, en dat de familie verzoekt, om van een eventueel grafsteen verschoond te blijven. In zijn overdriving herinnert deze monumentmanie aan een verschijnsel, dat vroeger vaak in onze kringen voorkwam, n.l. dat men als compliment aan den spreker hem verzocht, om zijn gehouden referaat door den druk te conserveeren en te vertoonigvuldigen; welens tot schrik van de ingewijden.

Bevreemdend is deze gedenkteken-bevlieging in onze Gereformeerde kringen wel. Vanouds waren ze geen voorstanders om de graven hunner profeten te versieren. Calvin's graf is zelfs niet eens te vinden, en de muur der Reformatie te Genève is er waarlijk niet gekomen door de bijdragen der Hollandse Calvinisten.

! Dat het bovenstaande niet bedoelt iets te zeggen ten nadeele van de gepaste vereering van mannen, die zich in bijzondere zin onderscheiden hebben, maar uitsluitend de strekking heeft, om overdriving in dezen te hekelen, heeft elk goed verstaander wel begrepen.

(Voor deze rubriek eigenlijk iets te lang. Kan men wat men te zeggen heeft niet in 15 regels druks samenvatten, dan bewande! men liever den weg van het „Ingezonden Stuk“.) Red.)

KERKNIEUWS.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Beroepen te:
Fijnaart H. Mooihuizen, cand. te Rotterdam.
Lekmond E. J. van Voorst te Numansdorp.
Meeden H. Drenth te Leimuiden.
Nieuwerkerk a. d. IJssel, S. van Laeuwen te Houwerzijl.
Niezijl O. Boersma te Koudum.
Ouderkerk a. d. IJssel H. Mooihuizen, cand. te Rotterdam.
Reeuwijk-Sluiswijk H. Mooihuizen, cand. te Rotterdam.
Tienhoven A. Boekenooien te Apeldoorn.
Vorden C. A. van Nood te Lopik.
Zalk J. Dekker te Ambt-Vollenhove.

Aangenomen naar:
Gasselternijveveen J. S. Schaafsma te Opeinde.

Bedankt voor:
Fijnaart E. J. van Voorst te Numansdorp.
Krommenie J. H. Jonker te Voorburg.
Meliskerke B. Meijer te IJerske.
Poortvliet Prof. Dr. S. O. Los te Potchefstroom.
Stadskanaal W. Bouwman te Leiden.

Afscheid van:
Doosburg door J. L. Jaspers. Tekst Lukas 17: 32.

Intrede te:
Amsterdam door J. L. Schouten. Tekst 1 Cor. 1: 30—31.
Woosdend door W. M. te Cointre. Tekst 1 Petri 4: 11.

Peremptoir Onderzoek. Door de classis Middelburg werd cand. I. K. Wessels, beroepen pred. te Veere, peremptoir geëxamineerd, en met algemeene stemmen tot den dienst des Woords toegelaten.

Kerkbouw. Te Zwolle besloot de kerkeraad tot stichting van een fonds voor kerkbouw.

— Het kerkgebouw der gemeente te Tijnje (Fr.) wordt te klein. Het plan bestaat, een grooter gebouw van gewapend beton te stichten.

Ouderlingen-Conferentie. In de classis Rotterdam zal 20 October een ouderlingen-conferentie worden gehouden, en wel te Rotterdam. Da G. Wielenga hoopt aldaar o.a. te refereeren over „Het Huisbezoek“.

De Prov. Diaconale Conferentie van Friesland zal D. V. worden gehouden op 14-dezer te Leeuwarden.

CHRISTELIJK GEREFORMEERDE KERKEN.

Beroepen te:
Leerdam D. Driessen te 's-Gravenzande.
Zierikzee A. H. Hilbers te Enschede.

Bedankt voor:
Vlaardingen J. P. Moering te Barendrecht.

Afscheid van:
Zierikzee door J. Wisse. Tekst Hand 21: 14b.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Tweetal te:
Dordrecht, H. Kievit Jz. te Veenendaal en J. Praanje te Barneveld.
Gouda, A. Verhagen te Dirksland en J. Overduin te Moerapolder.

Intrede te:
Werkendam door G. v. Reenen. Tekst 2 Petr. 1: 19.

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK.

Vierstal te:
Zuidwilde (Dr.) D. J. van Dijk te Steenwijkerwold, H. van Dijk te Gieterveen, L. Plette te Culmborg, en Th. H. Tonsbeek te Bourlange.

Drietal te:
Kralingen, K. J. v. d. Berg te Ermelo, B. v. d. Wal te Barneveld en D. E. J. Hupkes te Winsward.

Beroep
Benthuis
Brumsum
Delft C.
Eemnes-B.
Elspelt I.
Goudswa
Hilversum
Kamperla
Lent B.
Lutten a.
Purmerla
Polabroel
Usselo I.
Voorburg
Vuurste
Waarder
Noord-Zi
Zuid-Zij
Zuid-Bel
Zwamm

Aa
Hoofdpi

Tot ons
wenschten,
dit blad.
hieraan wi
ning, welk
volgende t
en 110.—
N.B. Naar
16.
20.
een
zijn
30.
niet

NAAN
HYPO
Archime

Mr. J. A.
W. DE V

De Maat
ook SPA/
uitkeeren

Voor hie

LEVEN

ged

Dr. A. F.

Pri
Leont z

UITGA

„D

Vraagt